

Bosna i Hercegovina: Pismo Namjere

Sarajevo i Banja Luka, Bosna i Hercegovina

16. juna 2009.

G-din Dominique Strauss-Kahn
Generalni direktor
Međunarodni monetarni fond
Washington, D.C. 20431

Poštovani gosp. Strauss-Kahn:

1. Globalna finansijska i ekonomska kriza je ostavila snažan trag na ekonomiji Bosne i Hercegovine (BiH). Utjecaj krize je dodatno pogoršan postojećim debalansom u našoj ekonomiji, izazivajući zabrinutost za makroekonomsku stabilnost i dugoročne perspektive BiH. Zbog toga su vlade, na nivou države, Federacije i Republike Srpske, i Centralna banka BiH razvile sveobuhvatnu strategiju usmjerenu ka očuvanju kontinuiteta makroekonomske stabilnosti i podržavanju održivog razvoja kao našeg srednjoročnog cilja. Kao podrška ovim politikama i na osnovu naših potreba u vezi platnog bilansa, tražimo da MMF podrži naš program putem Stand-By aranžmana (SBA) u iznosu od 1.01 milijardi SDR (600 procenata kvote) na period od jula/srpnja 2009. do juna/lipnja 2012. godine.

2. Sa predstavnicima MMF-a smo razgovarali o našem ekonomskom programu, koji je prezentiran u daljem tekstu. Cilj programa je očuvanje kontinuiteta snažnog aranžmana valutnog odbora i ublažavanje efekata sve lošijeg stanja vanjskog okruženja, uz istovremeno usvajanje politika za rješavanje fiskalnog debalansa i jačanje finansijskog sektora. Očekujemo da će program uspostaviti uslove za održiv rast i konvergenciju ka EU. Da bismo ostvarili ciljeve programa, namjeravamo: (i) osnažiti fiskalnu politiku da bismo smanjili potrebe vlade za finansiranjem i poboljšali srednjoročnu fiskalnu održivost; (ii) ograničiti plate u javnom sektoru; (iii) poduzeti strukturalne fiskalne reforme s ciljem reformisanja sistema transfera i jačanja upravljanja javnim finansijama; (iv) usvojiti koordiniran pristup da bi se osigurala stabilnost finansijskog sektora; i (v) promovirati druge strukturalne reforme koje će očuvati konkurentnost i osigurati stabilnost sistema valutnog odbora.

3. Već smo poduzeli niz mjera za suzbijanje utjecaja krize. Centralna banka BiH (CBBiH) je smanjila stopu obavezne rezerve da bi se poboljšala likvidnost u sektoru bankarstva; iznos osiguranog depozita je značajno povećan; a naše vlade su odobrile strategije za ublažavanje efekata krize i uvele ograničenja potrošnje. Shvatili smo da bi rapidno pogoršanje vanjskog i finansijskog okruženja moglo izazvati poteškoće u narednim mjesecima, pa smo se stoga obratili MMF-u za pomoć. U sklopu naših obaveza prema programu, planiramo konsolidovati naše javne finansije, koje su proteklih godina pretrpjele znatno pogoršanje, i preorijentisati javnu potrošnju prema kapitalnim investicijama i

stimulisati privatne investicije. Da bismo zaštitili ugrožene grupe, reformisat ćemo sistem socijalne zaštite. Takođe poduzimamo mjere da bismo osigurali dostatnu likvidnost bankarskog sektora i ojačali napore u smislu pripravnosti za krizu.

4. Program će se tokom kvartalnih pregleda pratiti putem kvantitativnih kriterija izvršenja i strukturalnih odrednica. Tabela 1 dole sadrži konkretne kvartalne ciljeve koje treba ispoštovati u sklopu SBA za: kumulativnu promjenu neto kredita bankarskog sektora vladi i pod-limite za državu, konsolidovanu vladu Federacije i konsolidovanu vladu Republike Srpske; gornji limit za novi kratkoročni vanjski kredit vladama države, Federacije i Republike Srpske; gornji limit za izdavanje novih garancija i preuzimanje dugovanja preduzeća prema bankama od strane vlada države, Federacije i Republike Srpske; gornji limit za akumulaciju vanjskih i domaćih neplaćenih obaveza vlada države, Federacije i Republike Srpske. Prethodne mjere i strukturalne odrednice su izneseni u Tabeli 2. Prvi pregled programa će se obaviti na dan 10. decembra/prosinca 2009, ili poslije, a drugi pregled na dan 10. marta/ožujka 2010. ili poslije. Dogovor između nas i predstavnika MMF-a u pogledu kriterija izvršenja i strukturalnih mjera koje su opisane u ovom pismu su dodatno konkretizovane u priloženom Tehničkom memorandumu o razumijevanju.

5. Smatramo da su politike opisane u ovom pismu dostatne za postizanje ciljeva našeg ekonomskog programa, mada smo, po potrebi, spremni poduzeti dodatne mjere da bi se osiguralo ostvarenje ovih ciljeva. Tokom trajanja aranžmana, konsultovat ćemo se sa MMF-om oko usvajanja svih novih mjera i prije usvajanja politika sadržanih u ovom pismu, a sve u skladu sa pravilima MMF-a u vezi takvih konsultacija. Nadalje, dostavljati ćemo Fondu one informacije koje bude tražio u vezi implementacije politika i ostvarivanja ciljeva programa.

I. POSLJEDNJI EKONOMSKI REZULTATI I MAKROEKONOMSKI OKVIR ZA 2009–10.

6. Bosanskohercegovačka privreda je posljednjih godina doživjela snažan rast, međutim, vremenom su se javili makroekonomski debalansi. Koristeći povoljno vanjsko okruženje, valutni odbor, i efekte prethodnih reformi, realni rast je u periodu od 2003. do 2008. u prosjeku iznosio 6 posto godišnje. Fiskalna konsolidacija 2002-3. godine, uspješno uvođenje PDV sistema 2006. godine, i nove reforme poreza na dohodak, kao i velika privatizacija u Republici Srpskoj 2007. godine, pomogli su ozdravljenju javnih finansija. Pored toga, uspostavljanje Fiskalnog vijeća 2008. godine predstavlja važan korak u unapređenju koordinacije državne fiskalne politike. Došlo je i do poboljšanja poslovne klime što je dovelo do značajnog priliva stranog kapitala, uglavnom u obliku stranih direktnih ulaganja i finansiranja stranih banaka. Sve to je kulminiralo potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa Evropskom unijom u junu/lipnju 2008. Međutim, tokom vremena, ovaj vanjski priliv je potakao eksploziju potražnje na domaćem terenu: kreditni rast je dostigao 30 procenata a fiskalna pozicija je olabavljena tokom 2008. Odražavajući uglavnom nagli rast cijena hrane i energenata, inflacija je dosegla vrhunac u julu/srpnju 2008; rast plata se ubrzao; a vanjski bilans se pogoršao.

7. Čini se da je udar koji sada globalna ekonomska i finansijska krize vrši na našu pregrijanu ekonomiju, naročito oštar. Sa produbljenjem recesije u Evropi, rast izvoza je usporen krajem 2008, da bi u 2009. postao negativan. Kreditni rast je zaustavljen, što je u suštini ugušilo domaću potražnju. Rezultat toga je pad uvoza, kao i prihoda od indirektnih poreza koji su dodatno pod udarom zbog smanjenja carinskih tarifa, kako je predviđeno SSP-om.

8. Brzom akcijom smo pokušali da suzbijemo efekte krize. CBBiH je u nekoliko navrata umanjila stopu obavezne rezerve, posljednji put u aprilu/travnju, a krajem 2008. iznos osiguranog depozita je podignut sa 7.500 KM na 20.000 KM. Suočene sa padom prihoda u odnosu na projekciju, naše vlade su poduzele korake da ograniče potrošnju u odnosu na prvobitno planirani budžet. Međutim, rapidno pogoršanje vanjskog i finansijskog okruženja stvara značajne potrebe za vanjskim i budžetskim finansiranjem, iziskujući tako i potrebu za brzim prilagođavanjem.

9. Uzimajući u obzir neizvjesno globalno okruženje, makroekonomski okvir našeg programa se oslanja na oprezne pretpostavke. Ekonomija je posljednjih mjeseci naglo krenula silaznom putanjom i očekujemo da će u narednom periodu globalno usporavanje rasta i strožiji uslovi vanjskog finansiranja opteretiti mogućnost rasta BiH. Predviđamo da će BDP ove godine biti smanjen za oko 3 procenta i nadamo se da će mjere predložene u ovom programu ograničiti taj pad. U 2010. se očekuje lagani oporavak, ali je vjerovatno da će rast ostati blizu nule. Obzirom da nije izvjesno da će se povećati krediti ekonomiji, domaća potražnja će naglo opasti, dovodeći do jenjavanja inflatornih pritisaka, pri čemu se predviđa da će inflacije indeksa potrošačkih cijena iznositi u prosjeku oko 2 procenta tokom 2009–10.

10. Brzo kontrakcija uvoza će ove godine doprinjeti smanjivanju deficita na vanjskom tekućem računu, što će u 2009. smanjiti naše bruto potrebe za vanjskim finansiranjem. Međutim, doći će i do pada raspoloživog priliva kapitala. Očekujemo da će strane matične banke zadržati svoju kreditnu izloženost prema bankama-kćerkama u BiH. Preostale potrebe za vanjskim finansiranjem se mogu pokriti uglavnom povlačenjem sredstava od MMF-a, kao i od Svjetske banke, EU i bilateralnim doprinosima.

II. EKONOMSKA POLITIKA

11. Svjesni smo da će ostvarivanje naših ciljeva zahtijevati snažan paket politika. Budući da je sveobuhvatni cilj programa očuvanje kontinuiteta snažnog valutnog odbora i ublažavanje efekata sve lošijeg vanjskog okruženja, teret prilagodbe past će na prvom mjestu na fiskalnu i politiku dohodaka. Ubijedeni smo da će dolje naznačeni fiskalna konsolidacija i ograničavanje plaća u javnom sektoru osigurati stabilnost u kratkoročnom periodu, ali nas u isto vrijeme i vratiti na put fiskalne održivosti. Mjere fiskalne politike bit će popraćene mjerama usmjerenim na jačanje finansijskog sektora te ambicioznim strukturalnim reformama kako bi se unaprijedilo upravljanje javnim financijama i konkurentnost naše ekonomije, pružajući tako okruženje koje vodi ka snažnoj aktivnosti privatnog sektora.

A. VALUTNI ODBOR

12. Aranžman valutnog odbora dobro nas je služio tokom proteklih 12 godina i njegova trajna stabilnost i dalje predstavlja ključni cilj našeg programa. Valutni odbor osigurao je makroekonomsku stabilnost sa niskom stopom inflacije i uživa široku političku i podršku javnosti. Stoga ćemo tokom trajanja programa nastaviti i dalje sa strogim aranžmanom valutnog odbora kakav je trenutno na snazi. U skladu sa ovim aranžmanom, Centralnoj banci BiH zabranjeno je davanje kredita vladi, emisija vrijednosnih papira Centralne banke, te davanje kredita bankama i drugim privatnim agentima, putem kupovine vrijednosnih papira. Dalje promjene vezane za minimalni iznos stope obavezne rezerve bit će poduzete samo po konsultacijama sa osobljem MMF-a. Priznajemo da se prilična deprecijacija deviznog kursa kod regionalnih trgovinskih partnera BiH ipak može negativno odraziti na održivost aranžmana valutnog odbora. Tako smo, kako bismo održali konkurentnost, spremni upotrijebiti sve instrumente kojima raspolažemo, uključujući fleksibilnost plaća, provedbu snažne makroekonomske i politike finansijskog sektora i napredovanje strukturalnih reformi.

B. FISKALNA POLITIKA

13. Zbog oštrog porasta u potrošnji i slabog izvršenja indirektnih prihoda, fiskalno stanje se pogoršalo u 2008. godini. Povećanje plaća i veća potrošnja na transfere po osnovu prava, zajedno sa rastućim povratima PDV-a i nižim prihodima od carina, rezultirali su u 2008. godini deficitom od 4 posto BDP-a, nakon što je u 2007. godini gotovo postignut balans. Svjesni smo toga da bi sa dosadašnjim trendovima potrošnje i postojećim izvršenjem prihoda deficit konsolidovane generalne vlade u 2009. godini mogao dostići 7.8 posto BDP-a. Osim poteškoća u finansiranju takvog deficita, rastući fiskalni debalansi mogli bi prijetiti i fiskalnoj održivosti u srednjoročnom periodu.

14. Opredijeljeni smo za održavanje oprezne fiskalne politike i uložiti ćemo veliki trud kako bismo ograničili deficit generalne vlade u 2009. godini na 4.7 posto BDP-a. Shodno tome, pripremit ćemo rebalans budžeta na nivou centralne vlade entiteta, koji će inkorporirati sve naše obaveze iz oblasti fiskalnih politika uključene u ovom Pismu, a vlade će ove rebalanse usvojiti i uputiti u parlamentarne procedure do kraja juna/lipnja 2009. godine (prethodna mjera). Očekujemo da će ovako rebalansirane budžete parlamenti usvojiti do kraja augusta/kolovoza 2009. godine (strukturalna odrednica). Vijeće ministara BiH će usvojiti potrebne izmjene i dopune zakonskih odredbi i odluka u oblasti plaća i naknada u Institucijama BiH do kraja juna/lipnja 2009 (prethodna mjera). Uviđamo da postoji nekoliko rizika u odnosu na naše budžete i spremni smo, po potrebi, poduzeti dodatne mjere.

15. Naše mjere prilagodbe biće usmjerene na kontroliranje tekućih rashoda, čime će se otvoriti prostor za potrošnju na itekako potrebnu infrastrukturu. Priznajemo da su plaće u javnom sektoru rasle veoma rapidno u proteklih nekoliko godina i naše je opredjeljenje obuzdati rast plaća na svim nivoima vlasti. Također, Vlada Federacije priznaje potrebu da smanji nenamjenske transfere pojedincima.

16. Na strani prihoda, pripremili smo nacrt Zakona, usklađenog sa zakonodavstvom Evropske unije, kojim se povećavaju akcize na duhan, kafu i naftne proizvode. Nacrt Zakona trenutno razmatra Parlament i Zakon će stupiti na snagu 1. jula/srpnja 2009. godine (prethodna mjera), sa procijenjenim učinkom od 162 miliona KM – 0,7 posto BDP-a – u 2009. godini.

17. Na strani rashoda:

- Državna vlada je već usvojila restriktivne mjere, a dodatno će smanjiti: potrošnju na plaće, naknade za topli obrok i regres i potrošnju na materijal i usluge kako bi postigla ukupno smanjenje rashoda u vrijednosti od 40 miliona KM (0,2 posto BDP-a). Slične mjere će u Brčko Distriktu dovesti do ušteda na strani rashoda u iznosu od 10 miliona KM.
- U Federaciji je Vlada usvojila restriktivni budžet za 2009. godinu i već u prvom kvartalu pokazala suzdržljivost u potrošnji na svim nivoima vlasti kao i po pitanju svih vrsta rashoda. Također smo pripremili Interventni zakon, kojeg treba usvojiti vlada Federacije do kraja maja/svibnja 2009., koji nalaže uštede na plaćama, naknadama, transferima i drugim tekućim rashodima tokom trajanja programa i dok novi zakonodavni dokumenti kojim se reformira potrošnja u ovim kategorijama ne budu pripremljeni i usvojeni. Interventni zakon uvodi smanjenje od 10 posto u poređenju sa nivoom iz decembra/prosinca 2008. godine u sljedećim rashodima: plaćama svih budžetskih korisnika, transferima civilnim i ratnim invalidima i nosiocima priznanja, transferima za vojne penzije pod povoljnijim uslovima, transferima civilnim žrtvama rata; i u svim preostalim tekućim rashodima.

Uz to, Zakon uvodi gornju granicu od 1 posto prosječne plaće za naknadu za topli obrok, smanjuje regres na 50 posto prosječne plaće sa vrijednosti od 75 posto plaće pojedinca, te obustavlja isplatu naknada za učešće u radu komisija, naknada za prekovremeni rad i rad po osnovu ugovora o djelu. Štaviše, uštede su predviđene i za kantone, socijalne fondove i opštine. Očekivane ukupne uštede u Federaciji iznose 414 miliona KM (1,7 posto BDP-a).

- U Republici Srpskoj, centralna vlada će smanjiti potrošnju na: (i) naknade zaposlenim, smanjujući plaće najbolje plaćenih državnih službenika za 10 posto, smanjujući dnevnice za poslovna putovanja, ujednačujući pravilnik o naknadama, i usvajajući zamrzavanje zapošljavanja za cijelu godinu; (ii) boračke i invalidske beneficije putem revizije kriterija kvalificiranosti i unapređenja procesa određivanja ciljnih kategorija; i (iii) tekuću potrošnju kao i neproduktivnu kapitalnu potrošnju. Očekivane uštede iznose 66 miliona KM (0,3 posto BDP-a).

Općine Republike Srpske i vanbudžetski fondovi će također doprinijeti prilagodbi putem ušteda na plaćama, penzijama i drugoj tekućoj potrošnji. Smanjenje rashoda u

općinama iznositi će 25 miliona KM, a u zdravstvenim fondovima 30 miliona KM (u potpunosti od plaća). Usvojiće se zakon o plaćama na nivou općina. Konačno, putem naše tekuće, ambiciozne i sveobuhvatne reforme PAYG penzionog sistema, moći ćemo uštedjeti približno 25 miliona KM zahvaljujući uvođenju parametarskih promjena kojima se redefiniiraju uslovi prijevremenog penzionisanja i uvodi promjena u indeksaciji u skladu sa švajcarskim modelom.

18. Stroga politika plata u cijelom javnom sektoru je od ključnog značaja za fiskalnu konsolidaciju da bi se očuvala vanjska konkurentnost. Stoga smo se odlučili za opreznu politiku plata tokom cijelog trajanja programa. Pored toga, osiguraćemo da upravni odbori svih javnih preduzeća preuzmu obavezu da će se uzdržati od trošenja na plate i druge naknade. Očekujemo da će ograničavanje plata u javnom sektoru poslati snažan signal privatnom sektoru u pravcu dogovaranja umjerenih plata.

19. Sve vlade su preuzele obavezu održavanja fiskalne discipline u srednjoročnom roku. Stoga namjeravamo nastaviti sa konsolidacijom budžeta 2010. godine, daljim smanjenjem deficita konsolidovane vlade na oko 4 posto BDP-a. Fiskalni napori će se i dalje usmjeravati na rashodovnu stranu, kojoj će koristiti utjecaj reformi poduzetih ove godine. Konkretni kvartalni ciljevi za 2010. će se uspostaviti za vrijeme prvog pregleda programa, koji treba obaviti do 31. decembra/prosinca 2009.

20. Planiramo sveobuhvatne strukturalne fiskalne reforme da bismo javne finansije vratili na put održivosti. Konkretnije:

- Nakon uspostavljanja Fiskalnog vijeća prošle godine, namjeravamo ojačati njegov operativni okvir. Kao prvi korak, Fiskalno vijeće će usvojiti „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“ (prethodna mjera), a do kraja septembra/rujna 2009. revidirane makroekonomske parametre. Ovaj okvir će biti osnova za pripremu budžeta države i entiteta za 2010. godinu, uvažavajući ostvarene uštede u budžetima za 2009. godinu u skladu s ovim Pismom namjere. U kontekstu Fiskalnog vijeća i sa ciljem osiguravanja koordiniranije fiskalne politike u cijeloj zemlji, uspostavićemo procedure za bolje višegodišnje budžetiranje različitih nivoa vlasti.
- Vlada Federacije BiH će poduzeti sveobuhvatne reforme sistema plaćanja po osnovu prava, u konsultacijama sa Svjetskom bankom. Shvatamo da će za reformu sadašnjeg kompleksnog sistema trebati vremena, i namjeravamo tokom narednih 18 mjeseci postepeno kompletirati reviziju različitih zakona. Kao prvi korak, do kraja 2009. godine, namjeravamo: (i) eliminisati posebne beneficije za nezaposlene demobilizirane borce tako što ćemo dozvoliti da istekne važenje ove klauzula; (ii) uvesti prihodovni prag za ostvarivanje prava na socijalna davanja za civilne invalide, civilne žrtve rata, ratne invalide i demobilisane borce; (iii) smanjiti sva plaćanja po osnovu prava za 10 posto i ukinuti indeksaciju; i (iv) reformisati

- penzijska prava ratnih vojnih invalida i demobilisanih boraca. Ove reforme će uključivati izmjene i dopune postojećih zakona, uključujući: (i) Uredba o sticanju prava na penziju pod povoljnim uvjetima vojnih osiguranika Vojske FBiH; (ii) Uredba o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnim uvjetima vojnih osiguranika Vojske FBiH; i (iii) uredba o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnim uvjetima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Ministarstva odbrane FBiH..
- Srednjoročno, tražićemo pomoć Svjetske banke da bismo proveli sveobuhvatan imovinski i prihodovni popis i uveli provjeru imovinskog stanja za sve nosioce civilnih i boračkih prava.
  - Vlada Federacije će uspostaviti centralizirani sistem registracije, kontrole i naplate poreza i doprinosa. Ovo bi trebalo pomoći u unapređivanju provedbe i poštivanja zakona.
  - Naše vlade priznaju važnost dalje reforme javne uprave. U tom smislu ćemo pokrenuti sveobuhvatan pregled različitih funkcija i nadležnosti s ciljem jačanja kvaliteta i efikasnosti javne uprave.
  - Zajedno sa ciljem osiguravanja efikasnije javne uprave, Vlada Federacije će usvojiti sveobuhvatan zakon o platama, koji će, između ostalog, za cilj imati konsolidaciju svih naknada i dodataka u osnovnu platu.
  - Vlada Federacije uviđa potrebu za izmjenom budžetskog procesa da bi osigurala da usvojeni zakoni imaju odgovarajuću finansijsku podršku. U tom smislu ćemo raditi na usvajanju zakona o fiskalnoj odgovornosti.
  - Vlada Federacije je odlučna krenuti dalje sa privatizacijom državnih preduzeća, i u tom cilju će do juna/lipnja 2009. inicirati taj proces.
21. Shvatamo da naš program prilagođavanja može imati utjecaja na ugrožene kategorije stanovništva. Stoga ćemo reformisati sistem socijalne zaštite kako bi osigurali zaštitu siromašnih kategorija stanovništva.

C. POLITIKA FINACIJSKOG SEKTORA

22. Naš bankarski sistem je snažan, ali uvažavamo činjenicu da se on suočava sa teškom i neizvjesnom makroekonomskom i globalnom finacijskom situacijom. Sve banke su relativno dobro kapitalizirane i većina njih (obuhvatajući približno 95 posto ukupne aktive) je u stranom vlasništvu i imaju banke–majke u eurozoni. Međutim, pogoršavanje globalne finacijske situacije čini izgleda za budućnost izuzetno neizvjesnim: sa zaustavljanjem kreditnog rasta i višim troškovima financiranja, profitabilnost banaka se pogoršava. Ovo zahtijeva koordinirano djelovanje, uključujući podršku banki–majki i vlasti zemlje domaćina.

U tom smislu ćemo, po postizanju saglasnosti osoblja sa ovim programom, tražiti jamstvo stranih banaka da će zadržati izloženost njihovih podružnica u BiH i dokapitalizirati ih po potrebi tokom perioda trajanja programa. Konačno, konsultirati ćemo se sa osobljem Fonda prije uvođenja bilo kakvih novih ili revidiranih prudencijalnih propisa za banke.

23. Strategija finansijskog sektora razvijat će iz sveobuhvatnog okvira koji ima za cilj jačanje finansijskog sistema i unapređenje praćenja. S ovim ciljem, Fiskalno vijeće, Centralna banka BiH, dvije agencije za bankarstvo i Agencija za osiguranje depozita osnovat će Stalnu komisiju za finansijsku stabilnost (SCFS) i formalizirati zajedničke aranžmane za finansijsku stabilnost, spremnost za krizu i upravljanje tako što će potpisati Memoranduma o razumijevanju. Centralna banka BiH i dvije agencije za bankarstvo će pripremati i pratiti najučestalije podatke; na osnovu takvih podataka, redovni izvještaji bit će pripremani i dostavljani unutar Stalne komisije za finansijsku stabilnost.

24. Kao dio našeg plana za nepredvidive situacije u slučaju krize, namjeravamo ojačati okvir rješavanja problema u bankarskom sektoru, i to: (i) pripremanjem priručnika za nepredvidive okolnosti za strategiju rješavanja problema u bankarskom sektoru dviju agencija, (ii) pripremanjem izmjena i dopuna zakona s ciljem proširivanja diskrecionih ovlasti agencija za superviziju banaka za postavljanje privremenih upravitelja, i (iii) osiguranjem neopozivosti odluka supervizora i prednosti zahtjeva Agencije za osiguranje depozita za povrat novca deponentima u odnosu na potraživanja općih kreditora.

25. Kako bismo osigurali trajno povjerenje u šemu osiguranja depozita, planiramo u većoj mjeri uskladiti pokriće sa susjednim zemljama i očekivanim zahtjevima u skladu sa direktivama Evropske unije. Također namjeravamo dopuniti postojeći Fond za osiguranje depozita pristupom kreditnoj liniji Evropske banke za obnovu i razvoj, za koju se očekuje da će biti odobrena do juna/lipnja 2009. godine. Agencija za osiguranje depozita uspostaviti će princip univerzalnog članstva ukidanjem kriterija koji se odnosi na ograničenje udjela javnog vlasništva nad vlasničkim kapitalom i osiguranjem konzistentnosti između kriterija za članstvo u Agenciji za osiguranje depozita i kriterija za licenciranje banaka.

D. OSTALO

26. Uvažavamo značaj unapređenja kvaliteta statističkih podataka, posebno u kontekstu MMF-ovog programa. Državna agencija i entitetski zavodi za statistiku su opredjeljeni da dodatno usklade BDP podatke pripremljene po rashodnom i proizvodnom pristupu i pravovremeno ih objave. Nadalje, agencija i zavodi za statistiku će pripremati kvartalne/polugodišnje podatke o BDP-u.

27. Ovaj program nam pruža šansu da osnažimo svoja nastojanja usmjerena ka unapređenju kvaliteta fiskalnih statističkih podataka, s ciljem prikupljanja podataka usklađenih sa Eurostatom i MMF-ovim Smjernicama za statističke podatke vlada. Osiguraćemo pravovremeno dostavljanje svih fiskalnih statističkih podataka od strane nižih nivoa vlasti u oba entiteta te unaprijediti obuhvatnost podataka. S ovim ciljem i pod okriljem

Fiskalnog vijeća, osnovat ćemo grupu za koordinaciju sa zadatkom prikupljanja i konsolidacije fiskalnih statističkih podataka sa svih nivoa vlasti u BiH. Ovu grupu sačinjavat će službenici ministarstava financija Države, Federacije i Republike Srpske, predstavnici Jedinice za makroekonomsku analizu UO UIO i Odjela za statistiku Centralne banke BiH.

28. Proširit ćemo obuhvatnost izvještavanja o fiskalnom izvršenju tako da uključi projekte sa stranim financiranjem i izvanbudžetsku potrošnju sa escrow računa u fiskalnim računima generalne vlade (država i dva entiteta). Također ćemo unaprijediti centralizirano prikupljanje podataka i praćenje stranih grantova za sve nivoe vlasti.

29. Zbog nedostataka u sadašnjim podacima generalne vlade, monitoring programa se oslanja na promjene u neto poziciji generalne vlade prema izvještajima centralne banke. Predviđeno je da se sa poboljšanjem u izvještavanju o fiskalnim podacima, pozicija generalne vlade prati iznad crte, kao razlika prihoda i rashoda.

30. Priznajemo da je važno obaviti ocjenu sistema zaštite CBBH do prvog pregleda po Stand-By aranžmanu. U vezi s tim, Centralna banka BiH će, čim je to moguće, pružiti dokumentaciju potrebnu za završetak procjene do prvog pregleda i po potrebi primiti tehničku misiju MMF-a. Sredstva od MMF-a u okviru ovog aranžmana, u kontekstu potreba platnog bilansa, će biti doznačena Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

/s/	/s/	/s/
Nikola Špirić Predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine	Nedžad Branković Premijer Federacija Bosna i Hercegovina	Milorad Dodik Premijer Republika Srpska
/s/	/s/	/s/
Dragan Vrankić Ministar financija i trezora institucija BiH Bosna i Hercegovina	Vjekoslav Bevanda Ministar financija Federacija Bosna i Hercegovina	Aleksandar Džombić Ministar financija Republika Srpska
/s/		
Kemal Kozarić Guverner Centralna banka Bosne i Hercegovine		

Prilozi